

μάσκα

μάσκα, η, ουσ. [<λατιν. masca], η μάσκα. **1.** η προσωπίδα, η μουτσούνα: «έκρυσε το πρόσωπό του με μια μάσκα || όλα τα καρναβάλια φορούσαν μάσκες». **2.** η γυάλινη προσωπίδα, που χρησιμεύει στην υποβρύχια κολύμβηση για να φαίνεται καθαρά ο βυθός: «δεν μπορείς να κάνεις υποβρύχιο ψάρεμα χωρίς μάσκα». **3.** ειδικό μηχανήμα που τοποθετείται στους ασθενείς με αναπνευστικά προβλήματα για την υποστήριξη της αναπνοής τους, η μάσκα οξυγόνου: «μέχρι να φτάσουν στο νοσοκομείο, μέσα στο ασθενοφόρο υποστήριξαν την αναπνοή του βάζοντας τη μάσκα στο πρόσωπό του». **4.** (ιδίως για γυναίκες) ειδική πομάδα που απλώνεται στο πρόσωπο για αρκετή ώρα και στερεοποιείται, γνωστή και ως μάσκα ομορφιάς. **5α.** (στη γλώσσα των ηθοποιών) άσκηση του προσώπου: «τις επόμενες δυο ώρες θα δουλέψουμε μάσκα». **β.** το ίδιο το πρόσωπο: «γύρισε μάσκα αριστερά, κοίταξέ τον, και μετά φύγε στο βάθος με αργό βηματισμό». **6.** το προστατευτικό τμήμα που υπάρχει κατά μήκος του μπροστινού μέρους διαφόρων πραγμάτων: «χτύπησα στον κοτσαδόρο του αυτοκινήτου που προπορευόταν και χάλασε η μάσκα του αυτοκινήτου μου». **7.** (στη ναυτική γλώσσα) τα πλευρά της πλώρης: «κάθε τόσο η μάσκα του πλοίου χάνονταν μέσ' στα θεόρατα κύματα».

- *ας πέσουν οι μάσκες*, βλ. φρ. *να πέσουν οι μάσκες*.

- *βγάζω τη μάσκα*, δείχνω τα πραγματικά μου αισθήματα, αποκαλύπτω τον πραγματικό μου εαυτό: «μόνο όταν έβγαλε τη μάσκα καταλάβαμε τι σόι κουμάσι ήταν!». (Λαϊκό τραγούδι: *την πουληριά σου κανείς δε φτάνει, άλλα πιστεύεις κι άλλα μου λες. Βγάλε τη μάσκα σου να ξηγηθούμε, γιατί αργότερα άδικα θα κλαις*).

- *έπεσαν οι μάσκες*, αποκαλύφθηκαν οι πραγματικές προθέσεις κάποιου ή κάποιων: «μόλις έπεσαν οι μάσκες, καταλάβαμε τι καπνό φουμάρει».

- *μιλώ με μάσκα*, είμαι ανειλικρινής: «μην τον πιστεύεις, γιατί πάντα μιλάει με μάσκα». (Λαϊκό τραγούδι: *μην είσαι ψεύτρα, δίγνωμη, μη μου μιλάς με μάσκα, γιατί κι εγώ έχω καρδιά, τι κι αν φορώ τραγιάσκα*).

- *να πέσουν οι μάσκες*, έφτασε η ώρα να συμπεριφερθούμε με σοβαρότητα, με ειλικρίνεια: «αφού εκτονωθήκαμε για ένα διάστημα με το να λέει ο καθένας ό,τι θέλει, τώρα να πέσουν οι μάσκες για να μιλήσουμε σοβαρά». Υπήρξε και ομαδικό παιδικό παιχνίδι που παιζόταν συνήθως στο σπίτι.

- *πετώ τη μάσκα*, βλ. φρ. *βγάζω τη μάσκα*. (Λαϊκό τραγούδι: *ψεύτρα κοινωνία, πέτα τη μάσκα στη φωτιά και μη καταδικάζεις τα πιο καλά παιδιά*).

- *του βγάζω τη μάσκα*, τον υποχρεώνω, τον αναγκάζω να δείξει τα πραγματικά του αισθήματα, να αποκαλύψει τον πραγματικό του εαυτό: «μετά από διάφορες πιέσεις του 'βγαλα τη μάσκα κι είδαμε όλοι πως ήταν εντελώς διαφορετικός απ' ό,τι μας παρουσιαζόταν».

- *φορώ μάσκα*, κρύβω τα πραγματικά μου αισθήματα, δεν αποκαλύπτω τον αληθινό μου εαυτό: «σ' όλη τη διάρκεια της κηδείας φορούσε μάσκα για να μη φαίνεται ο πόνος του, και προσπαθούσε να δίνει κουράγιο και στους άλλους».